

GAZETA OLSZTYŃSKA

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkami „Gość Niedzielny“ i „Gospodarz“ wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. Abonament miesięczny na pocztach 1.30 marek, z odnośnikiem 1.66 marek. Do Polski 4.00 złote. Wpłacić należy na konto nasze P. K. O. Poznań numer 210.201.

Ojców mowy, bjców wiary
Brońmy zgodnie: młody stary!

Niech będzie podwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 fenigów za 1-milimetrowy wiersz sześciolamowy. Wiersz reklamowy 15 fenigów. — Redakcja i administracja: Allenstein, Ostpr., Mühlenstr. 2. Telefon nr 2531. Pocztove konto czekowe: Königsberg 2364. Rękopisów redakcja nie zwraca.

Rok 50

Olsztyn, na środę 1-go stycznia 1936

Nr. 1

Z Nowym Rokiem — nowe życie

Na zegarze świata biją godziny, mające wyrzucić wpływ ogromny na losy narodów, mające rozstrzygnąć o przyszłym wyglądzie świata. Co nam przyszłość przyniesie, nie wiemy; ale to wiemy, że dokonują się w świecie zamiary Boże. Widoczna ręka Boża, kreśląca tajemnicze znaki, na razie jeszcze nam niezrozumiałe, zapowiadające przeobrażenie świata. Zniknie, co z woli Bożej ma zginąć, powstanie i przetrwa, co Bóg chce powołać do życia i zachować.

Utartym zwyczajem kierujemy u progu Nowego Roku wzrok wstecz i wspominamy przeżycia minionych 365 dni.

Rozmaicie kształtowały się losy w roku 1935.

Dla jednych był rokiem szczęścia i powodzenia, dla innych znów rokiem mniej szczęśliwym, smutnym może i niepomysłnym. Nie wszystkie może nadzieje nasze się ziściły.

Ale nie pora ku temu, by w smętnych rozważaniach odświeżać rany, które nam zadał ubiegły rok, nie czas ku temu, by rozpaczliwie załamywać ręce. Dziękujmy Bogu, że pozwolił nam doczekać się Nowego Roku.

Życie znów płynie miarowo utartym szlakiem. Do nowego życia, do nowej walki życiowej wzywa nas Nowy Rok.

Nie lękajmy się tej walki, nie stawajmy tchórzliwie na uboczu. Mamy bowiem dobrą broń i dobrych sprzymierzeńców. Tą bronią to głęboka nasza wiara a sprzymierzeńcem w walce o największe prawa nasze, to gazeta.

Drodzy Czytelnicy! Przeżyliśmy wspólnie stary rok, dzieliliśmy wspólnie chwile radości i smutku, wspieraliśmy się wzajemnie. Ubiegły rok zacieśnił znacznie więzy łączące gazetę z czytelnikami. Dowodem tego były liczne korespondencje i liściki, pisane ręką naszych czytelników do redakcji.

Otóż u progu Nowego Roku — który dla Gazety naszej jest **Rokiem Jubileuszowym** prosimy wszystkich naszych czytelników o dalszą, intensywną współpracę. Szare nasze życie codzienne niechaj znajdzie oddźwięk na łamach naszej gazety. W korespondencjach do Gazety dzielimy się wszystkim, co nas trapi i co nas rozwesela. Szlachetne współzawodnictwo nad urozmaiceniem łam gazety nie-

chaj ogarnie w bieżącym roku jak najszerze koła naszych czytelników.

U progu Nowego Roku pamiętajmy o tem, żeśmy sami kowalami swego szczęścia.

Mamy bowiem często skłonność do wiary, że życie się kształtuje bez czynnego udziału z strony samego człowieka. Jakoś tam będzie — mawiamy często.

Z Nowym Rokiem porzućmy opieszałość! Precz z starymi wadami! Nowe życie niech pulsuje wśród nas. Bez złudzenia, ale z poczuciem rzeczywistości pracujmy w Nowym Roku nad poprawą swej własnej doli i nad poprawą naszego życia społecznego.

W pracy naszej społecznej nie zapominajmy, że jesteśmy członkami społeczeństwa będącego tu w Niemczech do pewnego stopnia przedstawicielem Narodu Polskiego, że tak, jak nas widzą — każdego z osobna — tak o całym społeczeństwie naszym mówią i piszą.

Dużo jeszcze jest do zrobienia na polu pracy narodowo-społecznej, a wciąż jeszcze brak rąk do tej pracy, brak oświaty i gorących ofiarnych serc. W Nowym Roku zechcemy zatem skupić się i zogniskować pod sztandarem naczelnej naszej organizacji Związku Polaków w Niemczech, to droga do poprawy bytu naszego wiedzie poprzez łączność, poprzez rzetelną pracę w organizacjach i stowarzyszeniach naszych.

Nowy Rok niech nas spotka wszystkich bez wyjątku przy zgodnej pracy na niwie społecznej. Wszystkie bóle i troski roku ubiegłego rzućmy wraz z starym rokiem w przepaść.

Nowy Rok — nowe życie.

Ponieważ warunki życia naszego pozostawiają wiele do życzenia, ciężka praca naszej nie może ani na chwilę słabnąć. Aczkolwiek nie możemy odgnać tego, co zaślania tajemnicą Rok Nowy, to jedno jednak wiemy, że o ile nadal trzymać się będziemy zasad wiary naszej i narodowości, to nas Pan Bóg nie opuści a łaska Jego nas w Nowym Roku wspomagać będzie w pracy naszej. Z otuchą więc i wiarą kroczmy w Nowy Rok.

Dosiego Roku!

Sprawy polityczne

Trzy możliwości

Rzym. Pat. „Gazetta del Popolo“ zamieszcza artykuł, w którym pisze m. in.: „Jeśliby Anglicy zdołali złączyć Europę przeciwko nam, wciągając Francję do swej gry i przeszkodzili nam osiągnąć w Abisynji zamierzone cele, należałoby sobie przypomnieć, że kolonie można zdobyć trzema sposobami: 1) przez sprawiedliwy rozdział mandatów i surowców, 2) przez podbój kolonij, które nie znajdują się jeszcze w posiadaniu Anglii, Francji, Holandji i Portugalji, (jest to sposób, który wydał się nam najlepszym i wobec którego Anglia podburza całą Europę przeciwko nam), 3) przez wojnę w Europie, rozpoczętą we właściwym momencie, dla której należy utrzymać na należytych poziomach armię, lotnictwo i marynarkę. Gdy Niemcy utracili swe kolonie, to nie dlatego, że obszary te zostały zajęte przez oddziały wojsk angielskich, francuskich, belgijskich lub japońskich, lecz dlatego, że musiały skapitulować przed Europą, przegrawszy w Europie wojnę. Ten kto przegrywa wojnę w Europie, traci również swe kolonie. Ten kto ją wygrywa, zdobywa zarazem kolonie. Jeśli dwie pierwsze drogi są przed nami zagrodzone, przypominajmy sobie, że pozostaje nam trzecia. Nie zapomnijmy, że wojna w Europie winna być podjęta w chwili, którą

uznamy za stosowną, nie zaś w chwili, ani też w warunkach, które mogłyby odpowiadać naszym przeciwnikom. Naród włoski zahartowany trzema i pół latami wojny, oraz okresem rewolucji, umie wyczekać swej chwili i żaden zawód nie może zachwiać jego odporności. Doznany zawód mógłby nawet wzmocnić w nim wolę, prowadzącą go do celu.“

Nieuzasadnione pogłoski

Berbera. Pat. Rozpowszechniane przez źródła włoskie wiadomości, jakoby do Abisynji nadchodziły znaczne transporty broni i amunicji przez Somali brytyjskie, wywołały tutaj wielkie zdziwienie. Koła miarodajne oświadczają, że twierdzenia tego rodzaju są całkowicie nieuzasadnione.

„Anglja mobilizuje planowo“ — mówią w Berlinie

Berlin. Wiadomości, nadchodzące do Berlina z Londynu dowodzą, że Anglja chce wykorzystać w pełni okres do najbliższej sesji genewskiej dla przygotowań wojskowych.

Urlop ambasadora angielskiego w Rzymie tłumaczą w Berlinie jako naoczny dowód, że Anglja do tego czasu nie będzie paktowała. Wyjazd lorda admiralicji angielskiej do Gibraltaru i plan stworzenia w gabinecie brytyjskim specjalnego ministerstwa dla podporządkowania wszystkich sił brojnych dowodzą, zdaniem Berlina, że Anglja mobilizuje planowo.

W sobotę wieczór nadeszły wiadomości, że dookoła Aleksandrii i Egipcie Anglicy rozbudowują pospiesznie szosy i studnie artezyjskie dla celów wojskowych. Centrum wojskowe angielskie w Mer-

sa Matruch jest forsownie rozbudowywane, a całe pogranicze Cyrenajki zaciąga się drutem kolczastym.

W Berlinie zwracają uwagę, że Francja czyni również ważne posunięcia na obszarze ewentualnego starcia.

Eskadra powietrzna atlantycka francuska otrzymała rozkaz odlotu w stronę Dakkaru w Afryce, a eskadry bombowe z Nancy przerzucono na południe Francji.

W ten sposób francuskie siły powietrzne nad Morzem Śródziemnym powiększono w ostatnich dniach o 210 samolotów.

Wzmocniono również załogi wojskowe w Tunisie i na obszarze francuskiego Somali.

Ostatnie telegramy

Londyn. Pat. „Daily Scetch“ donosi, że irlandzkie władze radiowe również w roku bieżącym nie zgodziły się na transmitowanie dorocznego przemówienia króla, wygłaszanego przez radio w pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia „do narodów Imperjum Brytyjskiego“.

Rzym. Pat. Według informacji z Dżibutti — miał tam przybyć oddział egipskiego „Czerwonego Księżyca“, który pełnił dotychczas służbę sanitarną w Addis Abebie. Egipcjanie podobno musieli opuścić stolicę Abisynji, wobec niezdolności traktowania ich przez władze abisyńskie.

Rzym. Pat. Również włosi zamieszkali zagranicą biorą udział w plebiscycie złota, a więc np. włosi w Lozannie złożyli 4 kg. złota i 6 kg. srebra.

Port of Spain. (Trinidad) Wedle obliczeń prywatnych, liczba ofiar śmiertelnych podczas rewolucji w Wenezueli wynosi dotychczas 150, zaś liczba rannych idzie w setki.

Król belgijski w Anglii

Londyn. Pat. W londyńskich kołach oficjalnych twierdzą, że wizyta króla belgijskiego w Anglii ma ściśle prywatny charakter i pozbawiona jest całkowicie politycznego znaczenia. W Londynie nie można uzyskać żadnej wiadomości do obecnego miejsca pobytu króla. Ambasada belgijska oświadczyła, że król prawdopodobnie pragnie przez kilka dni wypocząć na wsi.

Dla czego Urugwaj zerwał z Rosją?

Paryż. Havas donosi z Montevideo, że decyzja zerwania stosunków dyplomatycznych z Rosją nastąpiła po długich naradach gabinetu. Śledztwo, wdrożone wskutek ruchawki rewolucyjnej w Brazylii, ustaliło, że centrum organizacji komunistycznej, mającej na celu popieranie akcji wywrotowej, znajdowało się w Urugwaju. Dokumenty, będące w posiadaniu rządu, dowodzą, że w lutym i marcu 1936 r. miała wybuchnąć rewolucja przy poparciu komunistów, którzy mieli dostarczyć broń i amunicję.

Przemycanie dewiz

Medjolan. Pat. Konduktor wagonów sypialnych, obywatel szwajcarski, oraz dwaj podróżni, obywatele austriaccy, przyłapani zostali na gorącym uczynku szmuglowania dewiz. Konduktor schował w wagonie sypialnym 200 tys. lirów w banknotach i usiłował przemycić je przez granicę. Przy jednym z jego współników znaleziono zgóra 100 tys. lirów w banknotach, u drugiego zaś — 200 obligacji i innych papierów wartościowych. Aresztowanym skonfiskowano przewożone przez nich pieniądze i wysiedlono ich z kraju.

Bombardowanie lawy na Hawajach

Londyn. Jak donoszą z Honolulu, 12 amerykańskich samolotów wojskowych otrzymało polecenie zbombardowania strumienia lawy, która spływa z wulkanu Mauna Loa. — Strumień lawy zbliżył się do miasteczka Hilo, od którego jest oddalony już tylko o 6 km. Oczekują, że bomby skierują strumień lawy w innym kierunku. Gdyby ten eksperyment się nie udał, natenczas 50 inżynierów wojskowych będzie usiłowało zapomocą eksplozyj dynamitowych skierować strumień ku morzu. Spływająca już od kilku dni lawa, poczyniła znaczne spustoszenia, niszcząc pastwiska i lasy.

Starcia na tle religijnem

Londyn. Pat. Jak donoszą z Kalkuty, w parku Deszabandu w Kalkucie doszło do poważnych starć na tle religijnem między hindusami a mohometanami. W starciach tych dwie osoby zostały zabite, a 15 odniosło ciężkie rany. Walkę przerwało dopiero nadejście silnych oddziałów policyjnych, które aresztowały szereg osób.

Lawiny — deszcze

Medjolan. Pat. Na szosę łączącą miejscowości Cesana i Claviere zwałiło się 8 lawin śnieżnych. Ruch na tej szosie jest całkowicie przerwany. Trzech mieszkańców Claviere zostało zasypanych przez lawinę. Trwające od paru dni ulewne deszcze spowodowały w zachodniej części Riwieri liczne wypadki obsuwania się gór. Biegnąca nad morzem główna arterja komunikacyjna zawałona została w wielu miejscach, specjalnie pomiędzy Savona i Albissola wielkimi odłamami skał. Dwa ogromne bloki skalne spadły na tor kolejowy Genua—Ventimiglia, tak że ruch pociągów na tej linii był przez dłuższy czas przerwany. Niedaleko Pontedossio na szosę spadła lawina śnieżna, tak że połączenie z Piemontem uległo przerwaniu.

Wojna rozgorzała na dobre Abisyńczycy atakują Włochów ze wszystkich stron

Walki w prowincji Tigre stwarzają wrażenie, że wojna rozgorzała na dobre. Ataki abisyńskie na całym froncie Tigre należy uważać za doniosłe wydarzenie pod względem militarnym. Na zasadzie ostatnich doniesień sytuacja przedstawia się następująco:

Na lewym skrzydle dedzas Hajelu, operując na wyżynie Scire, założył bazę operacyjną w Enda Selasi, mając zamiar uderzenia na Aksum, które jest ważnym punktem strategicznym oraz religijną stolicą Abisynji i wywiera wielki wpływ psychologiczny na wojowników. Aktywność rasa Sejuma ma na celu marsz na Aduę. Dedzas Hajelu Kabela operuje w rejonie Tembien na zachód od Makalle i znajduje się obecnie na północ od Abbi Addi.

Ras Kassa posuwa się ku Makalle od południa, oskrzydłając tę miejscowość od wschodu ze strony miejscowości Danu Womberta. Ugrupowanie wojsk abisyńskich sprawia wrażenie usiłowania okrążenia Makalle i odcięcia tej wysuniętej pozycji włoskiej. Podczas ostatnich walk w prowincji Tigre samoloty włoskie nie były w stanie prowadzić dostatecznie skutecznej akcji, ponieważ bomby mogły poczynić

spustoszenie po obu stronach walczących. Decydujące walki odbywały się przeważnie na białą broń. Rola awiacji bombardującej zaczyna się wyraźnie zmniejszać. Dlatego to lotnictwo włoskie częściej ostrzeliwuje miejscowości z karabinów maszynowych, umieszczonych na samolotach, aniżeli bombarduje.

Oficjalny komunikat abisyński donosi o wspólnej akcji zakrojonej na wielką skalę przez rasów Mulugeta, Sejuma i Kassa w celu poparcia akcji, rozpoczętej 10 dni temu przez strażę przednie, będącą pod rozkazami dedzasa Haleju Kabela i dedzasa Kassa Sebartha. Celem tej akcji ma być jednoczesny tak na wojska włoskie od czoła i z obu skrzydeł. Podstawa operacyjną akcji jest miejscowość Quoram w pobliżu jeziora Asciangi, gdzie zainstalował się abisyński sztab generalny. Samoloty włoskie patrolowały obszar na południe od Makalle. Zwiady te mają na celu zbadanie głównych punktów koncentracji wojsk abisyńskich w przededniu oczekiwanej ofensywy abisyńskiej. Na froncie wschodnim i południowym panował całkowity spokój.

34-letni dziadek

Przed kilku tygodniami dowiedziano się, iż najmłodszą babką na świecie jest jedna Amerykanka, która w wieku 35 lat ma już wnuka. Teraz wycieły kuranta Ameryce Węgry, gdyż w Budapeszcie stwierdzono obecność najmłodszego z dziadków na świecie. Jest to 34-letni rolnik, który mając lat 18, zaślubił 15-letnią dziewczynę. Z tego małżeństwa narodziła się córka, która w równie młodym wieku wyszła za mąż. Mając lat 14, zaręczyła się wkrótce wyszła za mąż za zgodą rodziców. Młoda małżonka powiła przed paroma dniami córeczkę, która może się pochwalić przed całym światem że posiada najmłodszego dziadka.

Program radiowy

rozgłośni warszawskiej.

Piątek, dnia 3 stycznia 1936 r.

6.30 Kolenda. 6.33 Pobudka do gimnastyki. 6.34 Gimnastyka. 6.50 i 7.30 Muzyka z płyt. 7.20 Dzień poranny. 7.50 Progr. na dz. bież. 7.55 „Parę informacji“. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Dz. południowy. 12.15 Koncert kam. 13.00 Koncert połudn. 13.25 Chwilka gospod. domowego. 13.30 Z rynku pracy. 15.15 Wiad. o eksporcie polskim. 15.20 Przegląd giełdowy. 15.30 Płyty. 16.00 Pogad. dla chorych. 16.15 Koncert. 16.45 „W klubie uliczników“ — transm. dla dzieci. 17.00 „Narodziny prasy polskiej“, feljton. 17.15 Minuta poezji. 17.20 Recital śpiewaczy Ireny Gierałtowskiej. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Muzyka lekka. 18.30 Pogad.

aktualna. 18.40 Życie kult. i artyst. stolicy. 18.45 Progr. na dz. nast. 18.55 Skrzynka rolnicza. 19.05 Koncert reklamowy. 19.35 Wiad. sport. 19.45 Kom. śniegowej z Krakowa. 19.50 Biuro Studiów rozmawia ze słuch. P. R. 20.00 Koncert Symfoniczny. 20.50 Dz. wiecz. 22.30 Muzyka tan. 23.00 Wiadom. meteor. dla żeglugi powietrznej.

Królewiec.

6.30 Koncert z Gdańska. 11.00 Koncert z Gdańska. 12.00 Koncert z Frankfurtu. 13.15 Koncert z Frankfurtu. 14.15 Koncert z Berlina. 16.00 Pieśni i muzyka instrumentalna. 17.00 Koncert z Lipska. 18.40 „Jestem Mariane von Stein“, słuch. 19.25 Instrumenty orkiestrowe. 20.15 „Fryderyk Wilhelm von Steuben“, radioopera. 21.30 Dźwięczne drobniaki. 22.30 Koncert nocny radioork.

Sprzedż drzewa

Urząd leśniczy Ramuki sprzedaje drzewo na opał i do użytku w sobotę, dnia 4 stycznia od godziny 9-tej u Pieczkowskiego w Szomwałdzie.

RUCH TOWARZYSTW

Chór „Nowowiejski“. Następną lekcję śpiewu odbędzie się w piątek, dnia 3 stycznia od g. 20—22. O przybycie wszystkich Członków prosi Dyr.

Druk i nakład S. Pieniężnego w Olsztynie, redaktor W. Jankowski w Olsztynie. Za dział ogłoszeń odpow. S. Pieniężny. D. A. XI. 35: 900. Cennik ogłoszeń nr. 3 z dnia 1. 12. 35.

Serdeczne życzenia

wszelkiej pomyślności, powodzenia i błogosławieństwa Bożego składa

z okazji Nowego Roku

Przewielebnemu Ks. Prezesowi Dzielnicy IV., Przewiel. Kapłanom-Rodakom, Polskim Organizacjom i Instytucjom terenowym oraz wszystkim swym Członkom

Związek Polaków w Niemczech T. z. Dzielnica IV.

Olsztyn, dnia 1-go stycznia 1936 r.

Najserdeczniejsze życzenia

Dosiego Roku

składa Radzie Nadzorczej, wszystkim członkom i klienteli

Zarząd
 Banku Ludowego
 w Olsztynie.

Najszczęśliwsze życzenia

Dosiego Roku

składa Radzie Nadzorczej
 wszystkim Członkom i Klienteli

Zarząd „ROLNIKA“
 w Olsztynie.